

**Záznam výsledků
42. porady pracovní skupiny
„Havarijní znečištění vod“ (H)
Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)
ve dnech 1. 3. – 3. 3. 2010 v Berlíně**

Přítomni: viz prezenční listina (příloha 1)

BOD 1 Zahájení a přijetí programu jednání

Předseda pracovní skupiny H, pan Balej, pozdravil účastníky porady a zahájil jednání. Přivítal pana Dr. Pohleho ze Spolkového ústavu životního prostředí (UBA), který se porady účastnil jako host.

Návrh programu jednání byl přijat.

BOD 2 Informace o výsledcích 22. zasedání MKOL ve dnech 20. 10. – 21. 10. 2009 v Hradci Králové

Na základě výtahu ze závěrečného protokolu, který obdrželi všichni účastníci porady, informoval předseda pracovní skupiny o výsledcích 22. zasedání MKOL. Zájmů pracovní skupiny H se týká především bod:

BOD 4. c) Havarijní znečištění vod (H)

Předseda pracovní skupiny upozornil na následující body usnesení 22-4c-3 ke zprávě předsedy pracovní skupiny H:

2. MKOL žádá pracovní skupinu H, aby ve spolupráci se Spolkovým ústavem hydrologickým (BfG) a sekretariátem MKOL zorganizovala v roce 2010 pracovní setkání zástupců mezinárodních hlavních varovných centrál a institucí zodpovědných za použití Poplachového modelu Labe (ALAMO) v případě závažného havarijního znečištění vod. Setkání bude zaměřeno na výměnu zkušeností a na konkrétní příklady využití modelu ALAMO v přímé vazbě na Mezinárodní varovný a poplachový plán Labe.
7. MKOL žádá pracovní skupinu H, aby po odborné stránce podporovala BfG při rozšiřování modelu ALAMO o úsek Vltavy pod Vltavskou kaskádou a o úsek Sály od vodoměrné stanice Naumburg.
9. MKOL se obrací na českou delegaci s prosbou, aby stručnou formou informovala německou delegaci prostřednictvím sekretariátu MKOL o výsledku porovnání původně navrhovaného řešení stabilního havarijního profilu v hraničním úseku Labe s novým řešením za využití norné stěny nové generace, jakmile bude dokončeno příslušné vyhodnocení.

Plné znění závěrečného protokolu je členům pracovní skupiny k dispozici v intranetu internetových stránek MKOL.

BOD 3 Mezinárodní varovný a poplachový plán Labe (MVPPL)

BOD 3.1

Mezinárodní hlavní varovná centrála (MHVC) v Hradci Králové (Povodí Labe, s. p.) zorganizovala 15. 2. 2010 testování MVPPL (dle odst. 7.2 MVPPL).

Na základě výsledku vyhodnocení testování (viz příloha 2) bylo možné konstatovat:

- Průběh přenosu hlášení mezi MHVC potvrdil funkčnost hlášených cest.
- MHVC v Hamburku neodeslala potvrzení příjmu hlášení. Mluvčí německé delegace se na MHVC v Hamburku obrátí s prosbou, aby v budoucnu postupovala v souladu s MVPPL.

BOD 3.2

Pan Brandt informoval o havárii tankeru dne 28. 11. 2009 na Labi u Hamburku, při které ale nedošlo k úniku minerálních olejů. Proto nebylo rozesláno hlášení o této havárii prostřednictvím MVPPL. Předseda pracovní skupiny připomněl, že je třeba podávat hlášení i u havárií, u nichž lze předpokládat, že vyvolají mimořádný zájem veřejnosti.

Pracovní skupina se shodla, že na příští poradu pozve pana Dr. Schmitze jako zástupce Úřadu pro rozvoj města a životní prostředí Svobodného a hanzovního města Hamburk (BSU) zodpovědného za MVPPL, s prosbou o výměnu zkušeností s ohledem na intenzivní lodní dopravu v této oblasti a s tím souvisejícími riziky havarijního nečištění vod.

BOD 3.3

Pan Kraus detailně informoval o havárii na Bílém potoce a řece Bílině v důsledku úniku pyrolýzního benzínu ze společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o. dne 23. 12. 2009. Podrobný popis příčin a průběhu havárie, podniknutých opatření a vyhodnocení zjištěného ovlivnění jakosti vody je včetně fotodokumentace obsažen v příloze 3.

Česká delegace objasnila způsob předání informací o této havárii německé straně, které nebylo v souladu s MVPPL. Německá delegace požádala českou delegaci, aby na základě vyhodnocení této havárie podnikla taková opatření, která v budoucnu zabrání nesrovnalostem při předávání hlášení.

V této souvislosti informoval zástupce Svobodného státu Sasko, že sekretariáty hraničních vod ve Stálém výboru Sasko Česko-německé komise pro hraniční vody mají v úmyslu na pracovní úrovni prodiskutovat problematiku možnosti propojení „Směrnice pro vyrozumění o znečištění na hraničních vodních tocích mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo v saském úseku státních hranic“ s Mezinárodním varovným a poplachovým plánem Labe. Za tímto účelem se uvažuje o přizvání jednoho českého a jednoho saského zástupce pracovní skupiny H. Sekretariáty hraničních vod se v této věci obrátí přímo na příslušné zástupce pracovní skupiny H.

BOD 3.4

Pan Lorenz požádal českou delegaci o poskytnutí kilometráže ústí větších přítoků Labe. Při této příležitosti pan Hemza informoval, že v České republice platí od 1. 1. 2009 nová říční kilometráž Labe, která nahradila dříve používanou plavební a říční kilometráž. Kilometráž začíná na státní hranici ve Hřensku kilometrem 726,6 a pokračuje souvisle proti proudu. V km 730 se shoduje s kilometrem 0 německé kilometráže. Soutok Labe s Vltavou, který byl původním počátkem české plavební kilometráže, má nyní kilometr 837,37.

Pan Hemza poskytne novou říční kilometráž ústí větších přítoků Labe německé delegaci a paní Rohde prostřednictvím sekretariátu.

Tuto novou kilometráž bude třeba také zohlednit v Poplachovém modelu Labe.

BOD 3.5

Pracovní skupina se shodla, že bude shromažďovat náměty pro potřebnou úpravu formulářů a případně i MVPPL. Poté bude zvážena potřeba novelizace MVPPL nebo případně pouze úprava formulářů hlášení. Toto téma bude předmětem diskuse na příští poradě. Zatím bylo navrženo doplnění číslování hlášení (pan Lorenz) a přílohy pro doplňující informace (pan Hemza).

Pan Lorenz požádal, aby při vyplňování hlášení MVPPL bylo u údajů, které nejsou známy, důsledně uváděno např. „neznámé“.

BOD 3.6

Pan Winkelmann informoval o systému hlášení průmyslových havárií v rámci UNECE, který je zaměřen na vzájemnou pomoc při závažných haváriích. Pracovní skupina se shodla, že je důležité, aby tento systém nekonkuroval stávajícím mezinárodním varovným a poplachovým plánům. Pan Winkelmann navrhl, že by bylo vhodné zpracovat stanovisko (příp. společně s MKOD) k tomuto systému.

BOD 4 Postup zapracování Vltavy a Sály do Poplachového modelu Labe

Česká delegace sdělila, že MŽP ČR přislíbilo poskytnutí finančních prostředků potřebných pro rok 2010 na krytí nákladů spojených se zapracováním Vltavy do Poplachového modelu Labe (v souladu s bodem 3 usnesení 22-4c-3 závěrečného protokolu 22. zasedání MKOL). Nyní probíhá uzavírání příslušné smlouvy mezi MŽP ČR a Spolkovým ústavem hydrologickým (BfG).

Pan Mai informoval, že na německé straně je financování prací pro zapracování Sály do Poplachového modelu Labe pro rok 2010 zajištěno.

Cílem je, aby se v roce 2010

- uskutečnil na obou řekách alespoň jeden stopovací pokus.
- podařilo připravit výběrové řízení pro softwarové rozšíření Poplachového modelu.

Rozšíření Poplachového modelu je možné využít k zapracování drobných úprav a vylepšení. Proto pan Mai požádal obě delegace, aby si k tomuto tématu připravily do příští porady své návrhy. K tomuto účelu bude také vhodné využít plánované podzimní setkání zástupců mezinárodních hlavních varovných centrál a institucí zodpovědných za použití Poplachového modelu Labe v případě závažného havarijního znečištění vod.

BOD 5 Příprava pracovního setkání zástupců mezinárodních hlavních varovných centrál a institucí zodpovědných za použití Poplachového modelu Labe v případě závažného havarijního znečištění vod

V souladu s bodem 2 usnesení 22-4c-4 závěrečného protokolu z 22. zasedání MKOL uspořádá pracovní skupina H pracovní setkání zástupců mezinárodních hlavních varovných centrál a institucí zodpovědných za použití Poplachového modelu Labe v případě závažného havarijního znečištění vod. Setkání bude zaměřeno na výměnu zkušeností a na konkrétní příklady využití

Poplachového modelu Labe v přímé vazbě na MVPPL. Dále budou společně analyzovány nedostatky při přenosu informací v rámci MVPPL zjištěné při pravidelných testováních.

Pracovní skupina se shodla na následujícím postupu:

- pracovní setkání se uskuteční ve dnech 26. a 27. 10. 2010 v Koblenci
- potřebné zázemí (místnost vybavenou výpočetní technikou) zajistí pan Mai
- obsah setkání bude rozdělen do 2 hlavních bloků
 1. Mezinárodní varovný a poplachový plán (obsahově připraví pan Balej a pan Brandt za podpory sekretariátu)
 2. Poplachový model Labe (obsahově připraví pan Mai za podpory sekretariátu)
- počet účastníků setkání bude z organizačních důvodů omezen na max. 2 zástupce z každé instituce zodpovědné za použití Poplachového modelu Labe v případě závažného havarijního znečištění vod
- bude přizván také zástupce státního podniku Povodí Vltavy (Vltava bude v budoucnu zapracována do Poplachového modelu)
- sekretariát připraví toto setkání po organizační stránce

Detailní náplň a příspěvky do obou bloků setkání budou projednány na příští poradě. Obě delegace byly požádány, aby navrhly a připravily především prezentaci zajímavých havarijních případů posledních dvou let.

BOD 6 Stabilní havarijní profil v hraničním úseku Labe

Pan Hemza informoval o posunu v přípravě realizace stabilního havarijního profilu v hraničním úseku Labe, ke kterému došlo v období od srpna 2009:

Územní řízení stavby bylo přerušeno v březnu roku 2009 z důvodu doplnění některých dokladů. Nyní schází doplnit pouze souhrnné stanovisko CHKO Labské pískovce. Po jeho doložení bude vydáno územní rozhodnutí (předpokládaný termín 06/2010).

V současné době je zvažováno využití nového typu norné stěny, která byla v daném profilu 6. 5. 2009 úspěšně testována (viz záznam výsledků 41. porady). Projekční kancelář předložila Povodí Labe, státní podnik předběžný rozpočet nové varianty stavby, ve kterém zohlednila informace od dodavatele technologie norné stěny a také požadavky HZS Děčín. Předběžný celkový rozpočet dosahuje cca 20 mil. Kč.

Pracovní skupina se shodla, že podporuje novou variantu s využitím nového typu norné stěny s výhradou aktualizace posudku BfG, který byl v roce 2006 zpracován na původní variantu. Pracovní skupina H se obrací na BfG s prosbou o aktualizaci tohoto posudku.

Pracovní skupina se shodla na následujícím postupu:

- pan Hemza poskytne prostřednictvím sekretariátu, který zajistí překlad, potřebné podklady panu Maiovi
- pan Mai zajistí aktualizaci posudku
- sekretariát přeloží aktualizovaný posudek a obratem poskytne české delegaci

Nová varianta bude vyžadovat kotevní body na německém břehu. Česká strana poskytne německé delegaci po dokončení úpravy projektové dokumentace přesnou specifikaci požadavků. Kontaktní osobou na německé straně je pan Lorenz.

BOD 7 Využití výsledků výzkumného projektu Spolkového ústavu pro životní prostředí (UBA) zaměřeného na vývoj konkrétních návrhů pro realizaci článku 11 odst. 3 písm. I) Rámcové směrnice o vodách v povodí Labe

Pan Winkelmann připravil návrh souhrnu výsledů výzkumného projektu pro pracovní skupinu WFD – předloha H42_10-7-1. Pracovní skupina souhlasila s tím, aby byl tento dokument poskytnut pracovní skupině WFD.

Pracovní skupina se shodla, že tento dokument dále rozpracuje. K jednotlivým navrženým opatřením uvede:

- co již bylo v rámci činnosti MKOL zpracováno a
- kde zbývají ještě deficity.

Návrh připraví pan Winkelmann ve spolupráci se sekretariátem jako předlohu pro příští radu.

BOD 8 Možnosti zavedení systému EASE na měřicích stanicích Mezinárodního programu měření Labe

Sekretariát informoval, že MKOL na 22. zasedání v říjnu 2009 požádala pracovní skupinu WFD, aby na poradě vedoucích delegací MKOL v květnu 2011 předložila stanovisko k zavedení systému EASE na měřicích stanicích na základě vyhodnocení zkušebního provozu, který bude probíhat v roce 2010.

BOD 9 Příprava přehledu případů havarijního znečištění vod v povodí Labe v roce 2009

V roce 2009 došlo v povodí Labe k 17 případům havarijního znečištění vod. Tyto případy byly posouzeny dle kritérií obsažených v příloze 5 Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe – viz příloha 4.

BOD 10 Návrh textu pro Závěrečnou zprávu k „Akčnímu programu Labe“ 1996 – 2010

Pracovní skupina v principu souhlasí s návrhem textu (předloha H42_10-10-1), který připravil sekretariát. Mluvčí delegací zašlou své případné úpravy a doplňky nejpozději do 12. 3. 2010 sekretariátu, který poté tento text poskytne redakční skupině.

Pracovní skupina navrhla zařadit následující obrázky: kyanidová havárie 2006, testování nové normé stěny 2009, pokusy se stopovací látkou, zaplavené podniky při povodni 2002.

BOD 11 Příprava souhrnného dokumentu k aktivitám MKOL v oblasti havarijní prevence, bezpečnosti technických zařízení a zdolávání havárií

Pan Winkelmann připravil návrh textu souhrnného dokumentu k aktivitám MKOL v oblasti havarijní prevence, bezpečnosti technických zařízení a zdolávání havárií (předloha H42_10-11-1). Pracovní skupina souhlasí s navrženou strukturou textu.

Další postup:

- Mluvčí delegací zašlou do 15. 6. 2010 návrhy úprav a připomínky k textu sekretariátu.
- Na základě těchto připomínek připraví sekretariát předlohu pro příští poradu.

BOD 12 Prohlídka zařízení

Pan Seelisch seznámil účastníky porady s aktuálními informacemi k budoucímu vývoji systému tříd ohrožení vod v souvislosti se zaváděním globálně harmonizovaného systému klasifikace a označování chemikálií (GHS) a přechodem od R-vět k H-větám. Podrobnosti jsou uvedeny v příložené prezentaci – viz příloha 5.

Pan Schmidt představil příklady aktivit laboratoří na simulování klidných i tekoucích vod Spolkového ústavu životního prostředí (UBA) v Marienfelde se zaměřením na působení látek obsažených ve stopových množstvích ve vodě na vodní organismy. Podrobnosti jsou uvedeny v příložené prezentaci – viz příloha 6.

BOD 13 Různé

Pan Winkelmann informoval

- o aktivitách UBA při vývoji kontrolních seznamů pro nebezpečná zařízení a
- o přípravě havarijního cvičení na Dunaji.

Pan Winkelmann dále navrhl uspořádání semináře k problematice havarijní prevence a poplachových systémů, který by byl zaměřen na výměnu informací a analýzu nedostatků. Pracovní skupina se předběžně shodla, že by se tento seminář mohl uskutečnit na konci roku 2011 nebo v prvním pololetí roku 2012.

BOD 14 Termín a místo příštích porad

- 43. porada: 23. 8. – 25. 8. 2010 v Roudnici nad Labem
- 44. porada: 28. 2. – 2. 3. 2011 v České republice/Německu

Přílohy:

Příloha 1: Prezenční listina

Příloha 2: Zpráva o výsledku testování Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe dne 15. 2. 2010

Příloha 3: Havárie na Bílém potoce a řece Bílině (prezentace k bodu 3, F. Kraus)

Příloha 4: Přehled případů havarijního znečištění vod v povodí Labe v roce 2009 vybraných na základě kritérií k posouzení havarijního znečištění vod v rámci Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe (příloha 1 k předloze DEL_10-8-1)

Příloha 5: Budoucí vývoj systému tříd ohrožení vod, přechod od R-vět k H-větám (prezentace k bodu 12, J. Seelisch, německy)

Příloha 6: Simulování klidných i tekoucích vod se zaměřením na působení látek obsažených ve stopových množstvích ve vodě (prezentace k bodu 12, R. Schmidt, německy)